Helsingissä 22.11.2017

Paloma Hannonen
suojeluasiantuntija
maa- ja metsätalousvaliokunnalle
Viite: HE 170/2017 vp

Suomen luonnonsuojeluliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä (jäljempänä metsätietolaki) annetun lain muuttamisesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua metsätietolaista ja toteaa huomioinaan seuraavaa:

Suomen luonnonsuojeluliitto kannattaa tehtyä ehdotusta. Luonnonsuojeluliitto toteaa, että lakiehdotus on parantunut oleellisesti 2016 järjestetyn lausuntokierroksen jälkeen. Tällöin esitykseen sisältyi maanomistajan kielto-oikeus, joka olisi merkinnyt käytännössä julkisuuslakiin sisältyvien tietosisältöjen eheys- ja laatuvaatimuksista poikkeamista metsätietojärjestelmän osalta.

Hallituksen esityksellä on tarkoitus vastata ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin (2003/4/EY) velvoitteisiin sekä Suomen saamaan huomautukseen ja perusteltuun lausuntoon (2015/2125) komissiolta.

Viranomaisilla on velvollisuus tiedottaa ympäristöä koskevista asioista niin kansainvälisten sopimusvelvoitteiden, perustuslain kuin yleisen hallinto-oikeudenkin perusteella. Perustuslain 20 § 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Tämän velvoitteen toteuttaminen edellyttää myös ympäristötiedon kattavaa saatavuutta. Ympäristötietodirektiivi toteuttaa osaltaan sekä kansainvälisiä velvoitteita että perustuslain vaatimuksia.

Suomen luonnonsuojeluliitto kannattaa ympäristötiedon avoimuutta ja ihmisten oikeutta seurata elinympäristönsä muutoksia. Ympäristötiedon tulee olla korostetun julkista. Esimerkiksi Århusin sopimuksessa (SopS 122/2004) koskien tiedon saamista, kansalaisten osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa todetaan ympäristötiedon olevan erityisen oleellista neljästä syystä: nykyisten ja tulevien sukupolvien terveys ja hyvinvointi, ympäristöä koskevan päätöksenteon laadun ja täytäntöönpanon tehostaminen, yleisön hyväksyntä ympäristöä koskeville päätöksille sekä demokratian vahvistaminen.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa myös lakiin tehtävää päivitystä, jonka mukaan metsävaratietojen päivittämisessä on jatkossa mahdollista hyödyntää ns. joukkoistettua tiedonkeruuta luotettavaksi arvioiduilla tiedoilla.

Hallituksen esityksen nykytilan arvioinnissa todetaan, että ”luonnonvarojen kestävän käytön näkökulmasta metsiä koskevien tietojen aikaisempaa parempi saatavuus ja laajempi hyödyntäminen ovat avainasemassa”. Samoin todetaan, että toimijoiden yhteydenotot maanomistajiin tulevan lisääntymään ja että tietojen hyödyntäminen näkyy metsien käytön aktivoitumisena. Ympäristöjärjestö WWF puolestaan selvitti metsänhoitajien saaman neuvonnan kattavuutta

kyselytutkimusella keväällä 2017 . Selvityksestä kävi ilmi, että 76 % vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa erilaisista metsänhoidon vaihtoehdoista, vaikka 44 %:lta vastaajista metsäammattilainen ei ollut kysynyt, minkälaisia tavoitteita metsänomistajalla on metsänsä suhteen. Jatkossa onkin tärkeää varmistaa, että lisääntyneiden yhteydenottojen rinnalla maanomistajien oikeus saada tietoa kattavasti erilaisista metsänkäyttömuodoista lisääntyy.

Lisätietoja

- Paloma Hannonen, suojeluasiantuntija, Suomen luonnonsuojeluliitto, paloma.hannonen (at) sll.fi, 050 5323 219

Viitteet:

-EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/2/EY (ympäristötietodirektiivi)
-KOMISSION VIRALLINEN HUOMAUTUS 2015/2125; Ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin 2003/4/EY täytäntöönpano
-KOMISSION PERUSTELTU LAUSUNTO 2015/2125; Ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin 2003/4/EY täytäntöönpano
-YLEISSOPIMUS TIEDON SAANNISTA, YLEISÖN OSALLISTUMISOIKEUDESTA PÄÄTÖKSENTEKOON SEKÄ MUUTOKSENHAKU- JA VIREILLEPANO-OIKEUDESTA YMPÄRISTÖASIOISSA SopS 122/2004